

HOVEDINSTRUKS FOR
VIRKSOMHETSSTYRINGEN I KLAGENEMNDA
FOR INDUSTRIELLE RETTIGHETER

Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 9. april 2026
med virkning fra 1. mai 2026

INNHold

1. Innledning.....	3
2. Instruksens formål, virkeområde og forhold til Reglementet.....	3
3. Departementets overordnede ansvar og styring av virksomheten..	3
4. Styringsdialogen	4
5. Myndighet og ansvar til virksomheten	4
6. Regelverk.....	5
7. Leder av virksomheten	5
8. Krav til den interne styringen.....	5
9. Flerårige faglige føringer.....	6
10. Arbeid med sikkerhet og beredskap.....	7
11. Ansvarsavklaringer med andre statlige virksomheter.....	8
12. Styring og forvaltning av eierinteresser.....	8
13. Administrative standarder og systemer	8

1. Innledning

Hovedinstruksen er fastsatt av Nærings- og fiskeri-departementet (NFD) 9. april 2026 i medhold av gjeldende Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser (heretter kalt Reglementet). Den erstatter hovedinstruksen fastsatt 22. desember 2025. Reglementet regulerer styringen av Klagenemnda for industrielle rettigheter generelt, med de tilføyelser og presiseringer som fremgår av denne instruks. Reglementet er overordnet denne instruks.

2. Instruksens formål, virkeområde og forhold til Reglementet

Formålet med Reglementet er å sikre at

- statlige midler brukes, og inntekter opparbeides, i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger
- fastsatte mål og resultatkrav oppnås
- midlene brukes effektivt
- statens materielle verdier forvaltes på en forsvarlig måte

Formålet med hovedinstruksen er å regulere virksomhetens myndighet og ansvar, innbefattet departementets overordnede og langsiktige forutsetninger for og krav til systemer, rutiner og styringsprosesser. Dette skal sikre at formålet med Reglementet blir oppnådd. Mer spesifikke og kortsiktige krav gis i de årlige tildelingsbrevene fra departementet.

3. Departementets overordnede ansvar og styring av virksomheten

Statsråden har det overordnede konstitusjonelle ansvaret for den administrative styringen og forvaltningen av Klagenemnda.

Departementet fastsetter overordnede mål og styringsparametere for Klagenemnda, på bakgrunn av dialog med virksomheten. Målene og parameterne skal inngå i styringsdialogen mellom Klagenemnda og NFD. NFDs oppfølging av Klagenemndas virksomhet inklusiv mål, parametere og oppnådde resultater blir normalt ivaretatt gjennom

den ordinære styringsdialogen mellom virksomheten og departementet, jf. pkt. 4 nedenfor.

Videre har departementet det overordnede ansvaret for at:

- Klagenemnda bruker tildelte ressurser effektivt
- styringsdialogen mellom departementet og Klagenemnda fungerer på en hensiktsmessig måte
- Klagenemnda innrapporterer relevant og pålitelig resultatinformasjon
- det gjennomføres kontroll med virksomheten, og at Klagenemnda har forsvarlig internkontroll
- evalueringer gjennomføres ved behov

4. Styringsdialogen

Den årlige styringsdialogen består av følgende hoveddokumenter:

- departementets årlige tildelingsbrev
- virksomhetens årsrapport
- virksomhetens øvrige rapporter i løpet av året
- departementets tilbakemelding på rapporteringen
- departementets referater fra møter med virksomheten

Etatsstyringsmøtene er det formelle forumet for styring og beslutning. Antall planlagte etatsstyringsmøter og alle rapporteringskrav skal framgå av tildelingsbrevet.

I tillegg bør også relevante deler av fortløpende, uformell dialog dokumenteres.

5. Myndighet og ansvar til virksomheten

Formålet med Klagenemnda er å behandle klager på endelige vedtak fattet av Patentstyret. Nemndas klagebehandling skal bidra til økt rettssikkerhet ved uavhengig gjennomgang av klage. Klagesaksbehandlingen skal oppleves som effektiv, brukervennlig

og av høy juridisk standard. Nemnda skal også bidra til større klarhet om rettstilstanden på området overfor brukere og andre interessenter.

Klagenemnda er et ordinært forvaltningsorgan. Det som kjennetegner denne organisasjonsformen er at virksomheten er en del av staten som juridisk person og styres ved instruksjon, er bevilgningsfinansiert, kontrolleres av Riksrevisjonen og er underlagt det statlige bevilgningsreglementet og Reglement for økonomistyring i staten. De ansatte er statsansatte iht. §1 2.ledd i statsansatteloven. Nemndas eksterne medlemmer er derimot iht. §2 1.ledd bokstav m) i forskriften til statsansatteloven unntatt fra statsansatteloven.

6. Regelverk

Følgende lover med tilhørende forskrifter er sentrale i Klagenemndas myndighetsutøvelse:

- a. Lov om Patentstyret og Klagenemnda for industrielle rettar nr. 58 (2011-12)
- b. Patentloven, foretaksnavneloven, designloven, varemerkeloven, edelmetalloven og planteforedlerloven. Disse definerer det saklige myndighetsområdet til nemndas virksomhet som klageorgan for industrielle rettigheter.

7. Leder av virksomheten

Virksomheten ledes av en leder som tilsettes av Kongen i statsråd som tjenesteperson i fast fulltidsstilling. Det samme gjelder for nestlederen i nemnda.

8. Krav til den interne styringen

Lederen av nemnda har ansvar for å:

- a. gjennomføre aktiviteter i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger og fastsatte mål og prioriteringer fra departementet
- b. fastsette mål og resultatkrav og foreta prioriteringer med ettårig og flerårig perspektiv innenfor virksomhetens ansvarsområde

- c. sørge for planlegging, gjennomføring og oppfølging, inklusiv resultat- og
- d. regnskapsrapportering
- e. definere myndighet og ansvar og fastsette instruksjoner innenfor virksomhetens ansvarsområde, for å sikre oppfyllelse av Reglementet, inklusiv ansvars- og oppgavefordeling mellom lederen, nestlederen og øvrige ansatte
- f. ha helhetlig intern kontroll.

Lederen har ansvar for at Klagenemndas interne kontrollsystem sikrer måloppnåelse gjennom målrettet og effektiv drift, pålitelig økonomiforvaltning og overholdelse av lover og regler. Den interne virksomhetsstyringen skal være basert på:

- a. risikovurderinger: for å avdekke risikoer som kan ha konsekvenser for måloppnåelsen og for å analysere hvordan påvist risiko skal håndteres
- b. aktiviteter og systemer: for å sikre kontroll gjennom hensiktsmessige retningslinjer, rutiner, fullmakter og arbeidsfordeling
- c. oppfølging: systemer som sikrer at nødvendige tiltak følges opp, bl.a. gjennom oppfølgingsaktiviteter og ved at evalueringer gjennomføres ved behov
- d. informasjon og kommunikasjon: at virksomheten har tilgjengelige og tilfredsstillende informasjons- og kommunikasjonssystemer på alle nivåer for å styre virksomheten mot måloppnåelse
- e. organisasjonskultur: bl.a. ansattes holdninger, styringsfilosofi, etiske verdier, organisering og utviklingsmuligheter.

9. Flerårige faglige føringer

Klagenemnda skal bygge opp og videreutvikle gode systemer for effektiv og pålitelig behandling av klagesaker, og skal kontinuerlig arbeide for at nemndas vedtak holder høyt faglig nivå.

Nemnda skal også satse på å bygge gode relasjoner med relevante miljøer; dette gjelder både mht. rekruttering av eksterne nemndsmedlemmer fra fagmiljøer og mht. brukere og øvrige interessenter.

Nemnda skal innta en tydelig posisjon på sitt felt og skal gjennom sin praksis og eventuelt andre aktiviteter kommunisere gjeldende rettstilstand på området og på denne måten bidra til å spre kunnskap om industrielle rettigheter.

Nemnda skal ha et helhetlig opplegg for opplæring og faglig kompetansebygging hos ansatte i nemnda og eksterne medlemmer som sikrer riktig faglig kvalitet.

Nemnda skal sørge for at brukerne er godt informert om klageprosessen.

Nemnda skal være synlig i relevante faglige fora i Norge og informere relevante brukergrupper om virksomheten til Klagenemnda og Meklingsnemnda for arbeidstakeroppfinnelser.

Nemnda skal også delta i relevante internasjonale fora, med særlig vekt på regelverksutvikling og utvikling av rollen som klageorgan på IR-området.

10. Arbeid med sikkerhet og beredskap

Arbeidet med sikkerhet og beredskap skal tilpasses virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet. Klagenemnda skal ha god styring og kontroll med informasjonssikkerheten i samsvar med relevante mål i nasjonal strategi for digital sikkerhet og tiltaksplan.

Klagenemnda har ansvar for å forebygge og håndtere digitale angrep i egen virksomhet, og for å dele informasjon om digitale angrep med departementet og relevante samarbeidspartnere. Som følge av den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa bes Klagenemnda om å utvise årvåkenhet mot digitale angrep og andre mistenkelige eller uønskede hendelser, samt å ha lav terskel for å varsle departementet om hendelser.

Klagenemnda skal redegjøre for arbeidet med sikkerhet og beredskap i årsrapporten.

11. Ansvarsavklaringer med andre statlige virksomheter

Avtaler om samarbeid med og tjenestekjøp fra Patentstyret inngås etter behov.

12. Styring og forvaltning av eierinteresser

Erverv av aksjer, andre verdipapirer eller eiendom foretatt av Klagenemnda må tas opp med departementet på forhånd. Det må deretter gis særskilt bevilgning fra Stortinget til alle slike investeringer.

Det skal, i den grad det blir relevant for nemnda, foreligge egne retningslinjer for Klagenemndas forvaltning, som bl.a. inkluderer hvordan styrings- og kontrollmyndigheten skal utøves overfor hvert enkelt selskap/foretak eller grupper av selskaper/foretak. Styring, oppfølging og kontroll skal tilpasses statens eierandel, selskapets egenart, risiko og vesentlighet.

13. Administrative standarder og systemer

Det henvises til de til enhver tid gjeldende krav i statsforvaltningen.